

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.21.446/2018/6.

A tanács tagjai:

Dr. Bartal Géza a tanács elnöke

Dr. Zumbók Péter előadó bíró

Dr. Cseh Attila bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

dr. Boldizsár Balázs ügyvéd

Az alperesek:

... II. rendű

... III. rendű

Az alperesek képviselői:

... II. rendű

... III. rendű

A per tárgya:

kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.21.311/2017/5/II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 36.P.24.528/2011/80.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperes részére 300.000 (háromszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes a 2011. április 28-án kelt adásvételi szerződéssel 12.220.000 forint vételárért megvásárolta az I. rendű alperestől az ... forgalmi rendszámú ... típusú gépjárművet. Az ügylettel összefüggésben a felperesnek további költségei merültek fel: 12.000

forint előzetes eredetiségvizsgálat hatósági díja, 8.000 forint eredetiségvizsgálat költsége, 2.300 forint átírási költség, 71.832 forint tulajdonátruházási illeték, 32.729 forint üzemanyagköltség és 9.990 forint biztosítási díj.

- [2] A gépjármű előzetes eredetiségvizsgálatát a szerződéskötés napján a II. rendű alperes végezte, amely alapján a III. rendű alperes jogelődje, a Közigazgatási és ... (... , a továbbiakban: III. rendű alperes jogelődje) bocsátotta ki a hatósági bizonyítványt.
- [3] A felperes kérésére 2011. május 5-én egy kecskeméti szervizben kulcsdiagnosztikai tesztet végeztek, amelynek során megállapították, hogy a gépkocsi alvázszáma és a forgalomba helyezés időpontja eltér a jármű-dokumentációban feltüntetettektől.
- [4] A rendőrség a gépkocsit 2011. május 12-én a felperesnél lefoglalta, megállapította, hogy az körözés alatt áll ismeretlen tettes által elkövetett lopás büntettének gyanúja miatt, majd 2011. június 28-án a lefoglalást megszüntette és a járművet ... tulajdonosnak kiadta. A felperes által az I. rendű alperesnek kifizetett vételár és az adásvételi szerződéssel kapcsolatos költségei nem térültek meg.
- [5] Az I. rendű alperes 2016. szeptember 23-án felszámolás folytán megszűnt.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [6] A felperes módosított keresetében kártérítés címén 12.356.851 forint és járulékai egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket.
- [7] Az I. rendű alperes elleni keresetét az adásvételi szerződés megszegésére, a tulajdonjog átruházásának elmaradására alapította. A II. rendű és a III. rendű alperes tekintetében a II. rendű alperes által nem kellő gondossággal végzett eredetiségvizsgálatra és az annak alapján a III. rendű alperes jogelődje által kibocsátott, nem valós tartalmú hatósági bizonyítványra hivatkozott és arra, hogy a gépjárművet nem vásárolta volna meg, ha tud annak lopott voltáról, amely körülmény szakszerű eredetiségvizsgálattal megállapítható lett volna. A III. rendű alperes kapcsán utalt a II. rendű alperes mint közreműködő teljesítési segédnek a magatartásáért fennálló felelősségére.
- [8] Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték.

Az első- és másodfokú ítélet

- [9] Az elsőfokú bíróság kötelezte az I. rendű alperest 12.606.851 forint és járulékai felperes részére történő megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- [10] Határozata indokolásában a II. rendű és a III. rendű alperest illetően rögzítette: nem volt vitás, hogy az eredetiségvizsgálatot a II. rendű alperes végezte, amely alapján a III. rendű alperes határozatot bocsátott ki. Ennek során közhatalmi tevékenységet

gyakorolt, ezért a III. rendű alperessel szembeni keresetet a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 349. § (1) bekezdés és 339. § (1) bekezdés alapján kellett elbírálni. Ezzel kapcsolatban azt vizsgálta, hogy a II. rendű és a III. rendű alperes terhére megállapítható-e olyan kötelezettségszegés, amely a kárral okozati összefüggésbe hozható.

- [11] Az elsőfokú bíróság utalt a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kknyt.) rendelkezéseire, amelyek értelmében a III. rendű alperes végzi a járművek előzetes eredetiségvizsgálatát, és amelynek során a 301/2009. (XII.22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) szerint közreműködőt vesz igénybe. A közreműködő vizsgáló állomások - ilyen minőségben járt el a II. rendű alperes is - a felvételezett adatokat a hivatal által e célra kialakított elektronikus felhasználói felületen továbbítják, és felelősségi körükben gondoskodnak azok helyességéről, időszerűségéről. A vizsgálat technológiai folyamatát a Korm. rendelet 4. számú melléklete rögzíti.
- [12] Megállapította továbbá, hogy az adatfelvételi és továbbítási folyamatban a II. rendű alperes a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 38/C. § szerinti tanúsító szervezetként jár el, közreműködve a tényállás tisztázásában. Az általa kibocsátott tanúsítványt a hatóság köteles elfogadni a tények igazolására, azok tekintetében további eljárási cselekményeket nem végez, így erre a III. rendű alperesnek sem volt jogosultsága.
- [13] A Ptk. 315.§-ából kiindulva vizsgálta azt is, hogy a II. rendű alperes követett-e el olyan jogszabálysértést, illetve mulasztást, amely a károsodáshoz vezetett. Kiemelte, hogy a II. rendű alperes tevékenysége kizárólag a Korm. rendelet 4. számú mellékletében előírtak alapján ítéltető meg, ezért nem fogadta el a perben kirendelt szakértő véleményében foglaltakat. Rámutatott, hogy a szakértő által felrótt dekódolási kötelezettséget a Korm. rendelet 4. számú melléklete nem írja elő, a motorszám kapcsán hiányolt fényképfelvétel a dokumentációban fellelhető, nem előírás az alvázzszám adattartalmából a felszereltség és a biztonsági öv gyártási időpontjának ellenőrzése sem. Erre tekintettel a II. rendű alperes részéről mulasztás nem állapítható meg, ez pedig a III. rendű alperes felelősségét is kizárja.
- [14] Az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében a felperes annak a II. rendű és a III. rendű alperes marasztalásával történő megváltoztatását kérte.
- [15] Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a szakvéleményt okszerű indokolás nélkül mellőzte, és megalapozatlanul állapította meg, hogy az eredetiségvizsgálat jogszabályszerű volt.
- [16] Hangsúlyozta, hogy a II. rendű alperes alkalmazottjának tudatos közreműködése nélkül nem érte volna kár, a Korm. rendelet 4. számú melléklete 7. pontja alapján kötelezően vizsgálandó másodlagos azonosítókból - amint arra a mellőzött szakvélemény is utalt -

megállapítható lett volna a gépjármű azonosítók hamis volta, ezért a III. rendű alperes nem állíthatta volna ki a valótlan tartalmú hatósági bizonyítványt.

- [17] Kifogásolta a biztonsági öv gyártási időpontjára vonatkozó elsőfokú bírósági álláspontot is.
- [18] Kiemelte továbbá, hogy a II. rendű és a III. rendű alperes kártérítési felelőssége önálló jogalapon is fennáll. Hivatkozott több közzétett eseti döntésre is.
- [19] A másodfokú bíróság a 9.Pf.21.393/2015/10/II. számú ítéletével az elsőfokú ítéletnek a 12.356.851 forint és járulékai megfizetésére irányuló keresetet meghaladó - az I. rendű alperest ebben a keretben marasztaló, továbbá a keresetet elutasító - rendelkezéseit az elsőfokú bíróság kereseten való túlterjeszkedése miatt hatályon kívül helyezte, a nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta.
- [20] A II. rendű és a III. rendű alperes kártérítési felelőssége kapcsán kiemelte, hogy annak szükségképpen feltétele a károsultat ért vagyoni hátrány és a kérelem alapjául megjelölt jogellenes magatartás közötti okozati összefüggés léte. A felperest ért kárt azonban elsősorban a gépjárművet eltulajdonító ismeretlen elkövető és az I. rendű alperes jogszavatossági felelősséget eredményező szerződésszegése okozta. Hangsúlyozta, hogy az a magatartás, amely a károsodást előidéző okok közül nem áll szükségképpen lényeges kapcsolatban a bekövetkezett vagyoni hátránnyal még akkor sem szolgáltat ténybeli alapot a kártérítési felelősség megállapítására, ha közvetett módon - alkalomteremtő mozzanatként - a káresemény folyamatába illeszthető. A II. rendű és a III. rendű alperes eljárása károkozó magatartásként azért sem értékelhető, mert a felperes az I. rendű alperessel fennálló szerződéses kötelmen alapuló követelése folytán jogosulttá vált a teljes vételár visszafizetésére és a szerződésszegéssel okozati összefüggésben keletkezett kárai megtérítésére. Követelésének vagyoni értéke azonos azzal a vagyoni hátránnyal, amely őt a szerződéskötéssel érte.
- [21] Rámutatott, hogy a II. rendű és a III. rendű alperessel szembeni kereset elbírálása szempontjából nincs jelentősége, hogy a felperes az I. rendű alperes felszámolási eljárásában nem jelentette be a törvényes határidőn belül a hitelezői igényét, mert mulasztásának jogkövetkezményeit nem háríthatja rájuk.
- [22] A felperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria a Pfv.V.22.095/2016/13. számú végzésével a fenti másodfokú ítéletet felülvizsgálattal támadott részében hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.
- [23] Rámutatott arra, hogy mivel az előzetes eredetiségvizsgálatot az I. rendű alperes rendelte meg, s így a felperes nem került (közigazgatási hatósági) jogviszonyba a III. rendű alperessel, ezért a Ptk. 349. § (1) bekezdése szerinti közigazgatási jogkörben okozott kár szabályainak alkalmazására nem kerülhetett sor.

- [24] A másodfokú bíróságnak az okozati összefüggés tekintetében kifejtett jogi álláspontját tévesnek minősítette, az adásvételi szerződés mellett ugyanis a II. rendű alperes által elvégzett vizsgálat, és az annak alapján a III. rendű alperes által kiállított valótlán tartalmú, ezért jogellenes hatósági bizonyítvány kiállítása is releváns oka volt a kárnak. E téves álláspontja miatt a másodfokú bíróság a II. és III. rendű alperesek önálló felelősségét, és azon belül magatartásuk felróhatóságát nem vizsgálta, a felperes fellebbezését e tekintetben nem bírálta el, s így a többek közös károkozása kérdésében sem foglalt állást.
- [25] A Kúria utalt továbbá arra, hogy az I. rendű alperes kontraktuális felelőssége nem zárja ki a II. és III. rendű alperesek - esetleges - deliktuális felelősségét.
- [26] A megismételt eljárásra a másodfokú bíróság számára előírta, hogy a Ptk. 339. § (1) bekezdésének alapulvételével vizsgálnia kell külön a II. rendű alperes, és külön a III. rendű alperes felróhatóságát a felek hivatkozásainak tükrében. Az iránymutatás szerint a másodfokú bíróságnak abban a kérdésben is állást kell foglalnia, hogy a II. rendű alperes a III. rendű alperes teljesítési segédjének (Ptk. 315. §) minősül-e, ezáltal a III. rendű alperes felróhatóságának hiánya esetén a II. rendű alperes esetleges mulasztásáért ezen az alapon terheli-e felelősség; mindezeket követően kell megítélni az egyetemlegesség kérdését.
- [27] A másodfokú bíróság a megismételt eljárásban meghozott jogerős ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta.
- [28] Mindenekelőtt rögzítette, hogy a Kúria hatályon kívül helyező végzése nem érintette a korábbi jogerős ítéletnek a felperes Ptk. 349. § (1) bekezdésére alapított keresetét elutasító rendelkezését, és az említett hatályon kívül helyező végzéshez a Pp. 229. § (1) bekezdése szerinti anyagi jogerőhatás nem fűződik. Emiatt a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján fennálló felelősség kérdésében, annak minden elemére kiterjedően kellett döntenie.
- [29] Kiemelte, hogy az előzetes eredetiségvizsgálat során a II. és III. rendű alperesek a Kknyt. 2. § 10. pontja szerinti hatósági (közigazgatási) eljárásban fejtették ki a felperes követelésének ténybeli alapjaként megjelölt tevékenységüket, tehát egyikük sem tanúsított a Ptk. által szabályozott magánjogi magatartást. A közigazgatási szervvel szemben pedig kizárólag abban az esetben lehet fellépni közvetlenül a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján, ha magánjogi szereplőként jár el. Ennélfogva a felperesnek az utóbbi jogszabályhelyen alapuló igényérvényesítése kizárt. A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság ítéletének azt a rendelkezését, amellyel a Ptk. 339. § (1) bekezdésére alapított keresetet elutasította, helybenhagyta.
- [30] Mindezek ellenére a Kúria hatályon kívül helyező végzésében foglaltak szerint vizsgálta a II. és III. rendű alperesek magatartásának felróhatóságát, és e körben az elvégzett előzetes eredetiségvizsgálat megfelelőségét. Hivatkozott arra, hogy a

közreműködő II. rendű alperes az előzetes eredetvizsgálatot az R. által rögzített szabályok szerint, az ott meghatározott keretben volt köteles és egyben jogosult elvégezni. Minthogy az alvázsám dekódolását a jogszabály nem írja elő, annak elmaradása a II. rendű alperesnek nem volt felróható. Ebből adódóan az alvázsám alapján a jármű felszereltségét sem kellett vizsgálnia. A vizsgálat során a motorszámról fényképfelvételt készített, azt a vizsgálati anyagban elhelyezte. Miután azonban a Kknyt. 2. § 5. pontja szerint a jármű azonosító adata a rendszám és az alvázsám, a motorszámról készített fénykép esetleges hiánya nem hozható okozati összefüggésbe a felperes állított kárával. Az alvázsám és rendszám adattartalma valóságának megállapítása érdekében a jogszabály az egyedi azonosítók másodlagos megjelenésének és egyéb rejtett azonosítóinak vizsgálatát is előírja, és az e körben vizsgálandó tárgyak taxatív felsorolását adja a 4. számú melléklet 7.7. pontjában, valamint az összefoglaló táblázat utolsó részének 1-4. pontjaiban. Mivel a taxatív felsorolásban a biztonsági öv nem szerepel, és az alkatrésznek sem minősül, ezért arra a vizsgálatnak nem kellett kiterjednie.

- [31] A másodfokú bíróság kifejtette továbbá, hogy a II. és III. rendű alperesek eljárásában, egymás közötti jogviszonyában közjogi szabályok érvényesülnek, azok határozzák meg a hatóság és a közreműködő feladatait, s így a Ptk. alkalmazása nem merülhet fel. Ebből következően a II. rendű alperes nem minősül a Ptk. 315. §-a szerinti teljesítési segédnek.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [32] A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését, és elsődlegesen az elsőfokú határozat fellebbezéssel érintett része helyett módosított keresete szerint a II. és III. rendű alperesek marasztalását, másodlagosan az első- vagy a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.
- [33] Hivatkozott az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, R) cikk (1) bekezdésének, I. cikk (1)-(3) bekezdéseinek, XV. cikk (1) bekezdésének, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek, 25. cikk (2) bekezdésének, 26. cikk (1) bekezdésének és 28. cikkének sérelmére. Emellett megsértett jogszabályhelyként a Ptk. 1. § (1) bekezdését, 2. § (1) bekezdését, 4. § (1) és (4) bekezdéseit, 301. § (1) bekezdését, 315. §-át, 339. § (1) bekezdését, 344. § (1) bekezdését, 349. § (1) bekezdését, 350. § (1) bekezdését, 355. § (1) és (4) bekezdéseit, 360. § (1) és (2) bekezdéseit, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 177. § (1) bekezdését, 182. § (3) bekezdését, 206. § (1) bekezdését 213. § (1) bekezdését, 221. § (1) bekezdését és 239. §-át jelölte meg.
- [34] Álláspontja szerint a másodfokú bíróság jogértelmezése önkényesen felülírja a Ptk. kártérítési felelősségre vonatkozó rendelkezéseit, nyilvánvalóan ellentétes a jogszabályi rendelkezésekkel, továbbá a jogszabályok értelmezésén alapuló felsőbírósági gyakorlat elveivel,

ezáltal súlyosan sérti a jogállamiság és jogbiztonság alapvető értékeit.

- [35] A felperes hangsúlyozta, hogy a Ptk. nem zárja ki a közhatalmat gyakorló, vagy egyéb állami szerveket sem a kárfelelősség viselési kötelezettség alól, csupán külön szabályban határozza meg az államigazgatási tevékenységgel az ügyfélnek okozott kár érvényesítésének feltételeit. A másodfokú bíróság ezért semmilyen indokkal nem zárhatja ki őt az igényérvényesítésre jogosultak köréből, és az alpereseket felróhatóságtól függetlenül, a közhatalmi tevékenységre hivatkozása nem mentesítheti a kárfelelősség alól.
- [36] Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság nem tett eleget a Kúria megismételt eljárásra adott utasításának, s így nem vizsgálta az alperesek magatartásainak egymástól független felróhatóságát. Emellett a másodfokú bíróság a fellebbezést sem merítette ki, a Ptk. 349. § (1) bekezdésére alapított fellebbezési kérelmet nem bírálta el, és annak elutasítása kapcsán a jogerős ítélet semmilyen indokolást nem tartalmaz.
- [37] Hivatkozott arra, hogy a jogerős ítéletnek az eredetiségvizsgálat lefolytatásával kapcsolatos megállapításai ellentétesek a jogszabályokkal. Az R. ugyanis általánosságban valamennyi másodlagos azonosító vizsgálatát és adattartalmának más azonosító adattartalmával való egyeztetését írja elő, amelybe nyilvánvalóan beletartozik a gyártás évet rögzítő biztonsági öv címkéje is. Az R. továbbá előírja a gyártási év vizsgálatát, amely nyilvánvalóan az azt tartalmazó minden adathordozó vizsgálati kötelezettségét jelenti, amelyet a II. rendű alperes elmulasztott. A felperes arra is utalt, hogy az eredetiségvizsgálat során a jármű minden, egyedi azonosításra alkalmas jelölését fel kell fedni, és azok adattartalmát ellenőrizni kell, emellett képi dokumentációt kell készíteni a gyártás időpontját tartalmazó alkatrészekről, tehát a biztonsági övről is, amelyet a II. rendű alperes ugyancsak elmulasztott.
- [38] A felülvizsgálati kérelem szerint a II. rendű alperes mint közreműködő szervezet magatartása azért volt felróható, mert a másodlagos azonosítók vizsgálatát, a biztonsági öv képi dokumentálását elmulasztotta, és ennek következtében valótlan tartalmú hatósági bizonyítvány kiadásában működött közre. A III. rendű alperesnek az eredetiségvizsgálat folyamatára kiterjedő felügyeleti kötelezettsége, a vizsgálók képzési/továbbképzési kötelezettsége, a hatósági díj ellenében fennálló szolgáltatási kötelezettsége, az adattovábbítás felhasználói felületének kialakítási kötelezettsége pedig akár külön-külön is, de együttesen mindenképpen megalapozzák a III. rendű alperes felelősségét az eredetiségvizsgálat hibás elvégzéséből (valótlan tartalmú hatósági bizonyítvány kiadásából) eredő kárért. A felperes érvelése értelmében a III. rendű alperesnek a törvényi kötelezettségét úgy kell teljesítenie, hogy az előzetes eredetiségvizsgálati eljárásban a hibalehetőséget/visszaélést kizárja, és a közreműködő

szervezeteket/vizsgálókat a megfelelő eljárásra kényszerítse.

- [39] A II. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [40] A Kúria mindenekelőtt utal arra, hogy a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja [Pp. 272. § (2) bek.]. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti [1/2016. (II.15.) PK vélemény 3. pontja].
- [41] A felperes a felülvizsgálati kérelmében az Alaptörvény több rendelkezésének megsértését is állította. A Kúria ezzel kapcsolatban kiemeli, hogy a Pp. rendkívüli jogorvoslati eszközöként a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére – a fentieknek megfelelően – szigorú tartalmi követelmények szerint kifejezetten jogszabály megsértése esetén van lehetőség. Az Alaptörvény T) cikk (2) bekezdése értelmében jogszabály a törvény, a kormányrendelet, a miniszterelnöki rendelet, a miniszteri rendelet, a ... elnökének rendelete, az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete és az önkormányzati rendelet. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény az Alaptörvénnyel összhangban taxatív felsorolást tartalmaz azokról a normatív rendelkezési formákról, amelyeket a magyar jogrendszer jogszabálynak minősít. Az Alaptörvény nem jogszabály, hanem a jogszabályok felett áll mint a jogrend alapja. Mindezekből következően önmagában az Alaptörvény megsértésére hivatkozás nem ad alapot felülvizsgálati kérelem előterjesztésére, amellet valamilyen konkrét anyagi vagy eljárási jogszabály megsértésének megjelölését is kell tartalmaznia a kérelemnek az érdemi elbíráláshoz. A fentiekkel egyezően foglalt állást a Kúria Kfv.VI.35.005/2017/2. számú határozatában, amelyben azt is kifejtette: a Kúria a jogerős ítélet törvényességi felülvizsgálatát végzi el, az Alaptörvénynek való megfelelés vizsgálatára más jogorvoslati fórumrendszer áll a felek rendelkezésére (Kúria Pfv.III.20.015/2019/2.). Az Alaptörvény egyes cikkeinek érvényesülését a felülvizsgálati kérelemben megjelölt tételes jogszabályhelyek alkalmazása kapcsán kell vizsgálni (Kúria Pfv.V.20.667/2018/4.).
- [42] Mindezek miatt a felperesnek az Alaptörvény rendelkezéseinek sérelmére alapított felülvizsgálati támadása érdemben nem volt vizsgálható.
- [43] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [44] A Kúria a Pp. 275. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem keretei között eljárva, a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felperes által megjelölt és érdemben vizsgálható okokból nem jogszabálysértő.
- [45] A bíróságok az eljárásuk felülvizsgálati kérelemben feltüntetett szabályait nem sértették. Az elsőfokú bíróság a szakértő

alkalmazásának feltételeit meghatározó Pp. 177. § (1) bekezdését helyesen alkalmazta, amikor a felmerült szakkérdés (az eredetiségvizsgálat szakszerűségének vizsgálata) tekintetében a felperes indítványára szakértői bizonyítást rendelt el. A Pp. 182. § (3) bekezdése sem sérült, az elsőfokú bíróság ugyanis a II. rendű alperes észrevételeire tekintettel a szakértőt felhívta szakvéleményének írásbeli kiegészítésére, további szakértői bizonyítást pedig a felek nem indítványoztak.

- [46] A jogerős ítélet a Pp. 206. § (1) bekezdésébe ütköző, nyilvánvalóan okszerűtlen bizonyítékmérlegelést nem tartalmazott. A bíróságok a II. és III. rendű alperesekkel szemben előterjesztett kereset vonatkozásában egyező érdemi döntésüket részben eltérő jogi következtetésekre, de azonos tényállásra alapították. Felülvizsgálati kérelmében a felperes az említett jogi következtetések helytállóságát vitatta, a tényállás megállapításánál történt, a fentiek szerint értékelendő bizonyítékmérlegelési hibát azonban nem jelölt meg.
- [47] A másodfokú bíróság a jogerős ítélet meghozatalakor az ítélet teljességének a Pp. 213. § (1) bekezdésében megfogalmazott követelményét sem sértette. Az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése szerint, a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között felülbírált, és annak során érdemben vizsgálta a II. és III. rendű alperesekkel szemben előterjesztett, eshetőleges tárgyi keresethalmazatot alkotó keresetek megalapozottságát. A Kúria által hatályon kívül helyezett jogerős ítéletében a kártérítési felelősség egyik szükségképpeni feltétele, az okozati összefüggés hiánya miatt sem a Ptk. 339. § (1) bekezdésében írt általános kárfelelősségi szabályra, sem a Ptk. 349. § (1) bekezdésében meghatározott különös felelősségi szabályra alapított keresetet nem találta teljesíthetőnek. Ehhez képest a másodfokú bíróságnak a megismételt eljárásban az előbbi törvényhelyen alapuló kereseti követelés megalapozottságáról kellett állást foglalnia, és ennek alapján hozta meg a korábbiakkal egyező tartalmú érdemi döntését.
- [48] Mindemellett a másodfokú bíróság a Pp. 221. § (1) bekezdése által előírt indokolási kötelezettségét is teljesítette. Ismertette azokat az - elsőfokú bíróságtól részben eltérő - jogi indokait, amelyekre figyelemmel a II. és III. rendű alperesek kártérítési felelősségét nem tartotta megállapíthatónak, és - a későbbiekben részletezettek szerint - a megismételt eljárásra adott iránymutatásnak eleget téve értékelte a felrőhatóság szempontjából lényeges körülményeket is.
- [49] A Pp. 239. §-a az elsőfokú eljárásra vonatkozó rendelkezéseket a másodfokú eljárásban megfelelően rendeli alkalmazni. Ennek az utaló szabálynak a közvetlen sérelme ezért fel sem merülhet.
- [50] A felülvizsgálati kérelemben megjelölt anyagi jogi jogszabályhelyek megsértésének vizsgálatakor az alábbiakból kellett kiindulni. A másodfokú bíróság a jogerős ítéletének indokolásában kiemelte, hogy mivel a Kúria hatályon kívül helyező végzéséhez a Pp. 229. § (1)

bekezdése szerinti anyagi jogerőhatás nem fűződik, ezért a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján fennálló felelősség kérdésében, annak minden elemére kiterjedően kellett döntenie. Ez az álláspont azonban téves.

- [51] Az alakilag jogerős határozatok közül anyagi jogerőhatás az ítélethez, a vele egy tekintet alá eső (ítélethatályú) határozatokhoz és - kivételesen - egyes végzésekhez kapcsolódik. A Kúriának a Pp. 275. § (4) bekezdésén alapuló, a jogszabálysértő határozatot hatályon kívül helyező és az ügyben eljáró első- vagy másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasító végzése nem tartozik e határozatok közé. A Pp. 275. § (5) bekezdése ugyanakkor tartalmazza, hogy ha a Kúria az első- vagy másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja, a hatályon kívül helyező végzésben az új eljárás lefolytatására vonatkozóan kötelező utasításokat ad. Ez az iránymutatás köti az új eljárást lefolytató bíróságot (KGD2012.137.). A megismételt eljárás során eljáró bíróság a Kúria hatályon kívül helyező végzésében elrendelt bizonyítást köteles lefolytatni, döntése meghozatalánál a határozatban kifejtett jogi állásponthez kötve van, azzal ellentétes vagy attól eltérő határozatot nem hozhat (Kúria Pfv.I.20.850/2016/6.). A korábbi felülvizsgálati eljárásban meghozott hatályon kívül helyező végzés köti a másodfokú bíróságot, amennyiben a megismételt eljárásban nem merül fel olyan új tény, ami az iránymutatás mellőzését indokolttá teszi (Kúria Pfv.IV.21.848/2011/3.).
- [52] Mindebből következően az adott esetben a másodfokú bíróságnak iránymutatónak kellett tekintenie a Kúriának azt a hatályon kívül helyező végzésében foglalt megállapítását, miszerint a Ptk. 339. § (1) bekezdésében meghatározott tényállási elemek közül megvalósult: a kár, a jogellenes magatartás és az okozati összefüggés is. Ehhez képest - a megismételt eljárásra adott iránymutatásnak megfelelően - abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a II. rendű alperes a III. rendű alperes teljesítési segédjének minősült-e, alkalmazhatóak-e a többiek közös károkozásának szabályai, továbbá a II. és III. rendű alperesek a felróhatóságuk bizonyításával a kártérítési felelősség alól kimentették-e magukat.
- [53] Mindkét fokú bíróság helyesen hívta fel az előzetes eredetiségvizsgálatra vonatkozó, a kártérítési követelés megalapozottsága szempontjából lényeges jogszabályi rendelkezéseket. Azok közül a Kknyt. 2. § 10. pontja értelmében a jármű előzetes eredetiségvizsgálata olyan hatósági eljárás, melynek célja a járművek azonosító adatai és a jármű okmányok valódiságának megállapítása. Az előzetes eredetiségvizsgálatot a Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése szerint a III. rendű alperes jogelődje - közreműködő igénybevételeivel - végezte, míg a 2. § (2) bekezdése alapján a jármű előzetes eredetiségvizsgálatának elvégzését és eredményét az általa kiadott hatósági bizonyítvány igazolta. A szóban forgó hatósági bizonyítvány kiállításakor hatályban volt Ket. 38/C. § (1) bekezdése tartalmazta, hogy törvény vagy

kormányrendelet rendelkezése alapján az erre feljogosított tanúsító szervezet közreműködhet a tényállás tisztázásában. A tanúsító szervezet által kibocsátott tanúsítványt a hatóság köteles elfogadni a tények igazolására, a tanúsított tények tekintetében a hatóság további eljárási cselekményeket nem végez. Ennek megfelelően a Kknyt. 33/A. § (1) bekezdése rendelkezik arról, hogy a jármű előzetes eredetiségvizsgálata során a külön meghatározott adatok tanúsítása és igazolása tekintetében a tényállás tisztázásában a kormányrendeletben kijelölt engedélyező hatóság által engedélyezett tanúsító szervezetek közreműködnek.

- [54] Az előzetes eredetiségvizsgálattal kapcsolatos feladatok fenti módon történő megosztásának lényege tehát az, hogy a hatósági eljárás folyamatába beletartozik a közreműködő tevékenysége is, amelynek a vége a hatósági határozat. Nem a Ptk. 315. §-ában meghatározott teljesítési segéd a közreműködő, amelynek tevékenységéért ezért felel a hatóság, hanem arról van szó, hogy a közreműködő az eljárásnak olyan részese, hogy a magatartása önálló megítélésétől függetlenül az eljárás végén kiadott határozathoz kapcsolódhat kártérítő felelősség. A közreműködő a hatósági eljárás részese a ténymegállapításaival, a magatartását, tevékenységét a hatósági bizonyítványt kiállító hatóságénak kell tekinteni. Ebből következik, hogy az előzetes eredetiségvizsgálat eredményéről szóló határozat az, ami a károkozó akkor is, ha annak hibája a közreműködő magatartására vezethető vissza (Kúria Pfv.III.20.440/2014/4.).
- [55] Ennélfogva annyiban helytálló a másodfokú bíróság jogi álláspontja, hogy a II. rendű alperes nem minősült a III. rendű alperes Ptk. 315. § szerinti teljesítési segédjének. Ennek az oka azonban - a jogerős ítélet indokolásában foglaltakkal szemben - nem az volt, hogy a II. és III. rendű alperesek egymás közötti jogviszonyát meghatározó közjogi szabályok miatt a Ptk. alkalmazása fel sem merülhetett; hanem az, hogy a II. rendű alperesnek mint közreműködőnek, s ezáltal a hatósági eljárás részesének magatartását a III. rendű alperes jogelődjének kellett betudni, és a II. rendű alperes által elvégzett előzetes eredetiségvizsgálat esetleges hibáit közvetlenül a III. rendű alperes terhére kellett értékelni. Amennyiben az előzetes eredetiségvizsgálat során a II. rendű alperes a jogszabályi kötelezettségeinek felróható módon nem tett eleget, az a III. rendű alperes kártérítési felelősségét megalapozta. Mindez azt is jelenti, hogy a III. rendű alperes a valórtalan tartalmú hatósági bizonyítvány kiadásával a felperesnek okozott kárért való felelősség alól kimenteni magát a II. rendű alperes felróhatósága hiányának bizonyításával tudta.
- [56] A másodfokú bíróság az új eljárásra adott utasításnak megfelelően a felróhatóság kérdésében is állást foglalt. Ennek során helyesen indult ki abból, hogy a II. rendű alperesnek közreműködőként a Korm. rendeletben rögzített szabályok szerint kellett elvégeznie az előzetes eredetiségvizsgálatot. E jogszabály 4. számú melléklete határozza meg az előzetes eredetiségvizsgálat technológiai

folyamatát, és azon belül egy külön táblázat összefoglalóan tartalmazza a vizsgálat tárgya szerinti vizsgálati kört, eszközt és módszert. A jármű mint a vizsgálat tárgya szerinti vizsgálati körben szerepel - egyebek mellett - az alvázszám és a motorszám. Ezekkel kapcsolatban a perben kirendelt igazságügyi gépjárműszakértő az előzetes eredetiségvizsgálat hibájaként jelölte meg egyrészt azt, hogy elmaradt az alvázszámnak az általa nevesített vizsgáló programok általi dekódolása, s emiatt a jármű típusjegyeinek és felszereltségének összevetését sem végezték el; másrészt a motorszámról fényképfelvétel nem készült (62. sorszámú írásbeli szakvélemény 3. oldala).

[57] A jogerős ítélet indokolása ezzel szemben helyesen rögzíti, hogy az alvázszám dekódolása a hivatkozott jogszabály alapján nem volt feladata a II. rendű alperesnek. Az említett összefoglaló táblázat az alvázszámhoz kapcsolódóan is nevesíti a szükséges vizsgálati eszközt és módszert, de ebben a körben a szakértő által feltüntetett számítógépes programok használata nem szerepel. A II. rendű alperes a szakvéleményre tett észrevételei között - részletes levezetés mellett - arra is rámutatott, hogy önmagában az alvázszám alapján, az egyes karakterek jelentéstartalmára tekintettel, a gyártói adatbázishoz való hozzáférés hiányában a jármű felszereltsége nem határozható meg. Emellett a II. rendű alperes a perben csatolta azt a szakértő elé tárt vizsgálati anyagban is fellelhető fényképfelvételt, amelyet az előzetes eredetiségvizsgálat során a motorszámról készített (79. sorszámú előkészítő irat).

[58] A szakértő azt is az előzetes eredetiségvizsgálat hiányosságaként állapította meg, hogy bár a másodlagos azonosítók vizsgálatához tartozik a biztonsági öv gyártási időpontját tartalmazó címke vizsgálata, a II. rendű alperes azt nem végezte el, s így elmaradt annak az ellentmondásnak a tisztázása, hogy míg a gépjármű gyártási éve 2010, addig a biztonsági övet 2007-ben gyártották (62. sorszámú írásbeli szakvélemény 2. oldala). A Korm. rendelet a másodlagos azonosító kifejezést nem használja, de a 4. számú melléklet összefoglaló táblázata a vizsgálat tárgyaként az egyedi azonosítók másodlagos megjelenéseit is feltünteti, és az ehhez kapcsolódó vizsgálati körben a másodlagos alvázszám és motorszám megjelenések vizsgálatát írja elő. A biztonsági öv címkéje ezért nem sorolható az egyedi azonosítók másodlagos megjelenései közé. Az összefoglaló táblázat ugyanakkor az egyéb rejtett azonosítók, és azon belül a címkék vizsgálatát is megköveteli, a Korm. rendelet 4. számú mellékletének 7.7. pontja pedig a jármű vizsgálata sorrendjének meghatározásakor képi dokumentáció készítését írja elő - többek között - a gyártás idejére vonatkozó időpontokat tartalmazó alkatrészekről. A felperes emellett a felülvizsgálati kérelmében is utalt a II. rendű alperesnek a periratokhoz csatolt kiadványára, amely szerint a gyártási időpont megállapítása érdekében a biztonsági övek vizsgálata is indokolt (14. sorszámú előkészítő irat melléklete).

- [59] Jóllehet a Korm. rendelet sem a fentiek szerint vizsgálendő címkét, sem az alkatrészt nem definiálja, az előzetes eredetiségvizsgálat szabálytalanságát abban az esetben sem lehetett volna megállapítani, ha a biztonsági öv, valamint annak gyártási időpontját tartalmazó címke az említett fogalmak bármelyikének megfeleltethető lett volna. Az előzőekben hivatkozott kiadvány szerint „[...] a címke a jóváhagyási jelen kívül legtöbb esetben tartalmazza a biztonsági öv gyártási időpontját, amely a gépjármű gyártási évével megegyezik”. Ezzel szemben a II. rendű alperes a jogerős ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztése előtt nyilatkozott arról, hogy a másodfokú bíróság előtt folyamatban lévő másik perben a ... központja megkeresésre azt a tájékoztatást adta, hogy „[...] a ... gyár korábban gyártott évszámú biztonsági öveket is beszerel az utóbb gyártott autókba” (Pf.5. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 1-2. oldala). Kiemelendő továbbá, hogy mivel a II. rendű alperes részben idézett kiadványa 1998-ban készült, ezért az abban szabályozott vizsgálati technológia a Korm. rendelet 2010. január 1-jei hatálybalépése után már nem volt alkalmazható. Ezen túlmenően a szakvélemény szerint csupán a „másodlagos azonosítók” kapcsán észlelt eltérés rögzítése nem módosította volna a III. rendű alperes jogelődje által generált hatósági bizonyítvány minősítését (62. sorszámú írásbeli szakvélemény 3. oldala).
- [60] A gépjármű alvázszámának és forgalomba helyezése időpontjának a jármű-dokumentációban feltüntetetté váló eltérését, s ezáltal a II. rendű alperes által elvégzett előzetes eredetiségvizsgálat eredményeként a III. rendű alperes jogelődje által kibocsátott hatósági bizonyítvány tartalmának valótlanosságát a szakszerviz által utólagosan elvégzett kulcsdiagnosztikai teszt tárta fel. Ehhez képest a szakértő azt is megállapította, hogy a Korm. rendelet „[...] előírásaiban ... gyártmányú gépkocsi indító kulcsban rögzített alvázszám kiolvasásra alkalmas eszköz nincs előírva” (62. sorszámú írásbeli szakvélemény 3. oldala).
- [61] A II. rendű alperes tehát az előzetes eredetiségvizsgálatot a kötelező jogszabályi előírásoknak megfelelően végezte el, a gépjármű alvázszámának és forgalomba helyezési időpontjának megváltoztatása ennek ellenére sem volt számára megállapítható. A II. rendű alperes felróhatóságának hiányában pedig a III. rendű alperes a valótlan tartalmú hatósági bizonyítvány kiállításával a felperesnek okozott kárért való felelősség alól mentesült.
- [62] A jogerős ítélet ezért a Ptk. 339. § (1) bekezdését és - ebből következően - a felülvizsgálati kérelemben feltüntetett további anyagi jogi jogszabályhelyeket sem sérti.
- [63] A Kúria a kifejtettekre figyelemmel, a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [64] A Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése szerint, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésére tekintettel a felperest kötelezte a felülvizsgálati

ellenkérelmet előterjesztő II. rendű alperes részéről felmerült - ügyvédi munkadíjból álló - felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.

- [65] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdésének megfelelően, a felperes kérelmére tárgyaláson bírálta el.
- [66] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2019. június 27.

. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Zumbók Péter s.k. előadó
bíró, Dr. Cseh Attila s.k. bíró